

Otto Horský

*CESTOPISNÉ ČRTY Z LEVÉ
A PRAVÉ KAPSY*

Cestopisné črty z levé a pravé kapsy

Otto Horský

Foto na obalu:

© Autor knihy na vysoké štěrkové terase nad mořem na
nábřeží města Limy v Peru v roce 1976. Foto Olga Horská.

Cestopisné črty z levé a pravé kapsy

Text © Otto Horský

www.horsky.estranky.cz

Grafická úprava a obálka © Otto Horský

© Z cestovního deníku Pavla Bláhy

© Z cestovního deníku Hany Zelenkové

1. vydání jako e-kniha © Lukáš Vik, 2015

ISBN PDF formátu: 978-80-87749-41-8 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

grafik a webdesignér Lukáš Vik

www.lukasvik.cz

PŘEDMLUVA

Celý můj život byl tak složitý, že některé jeho etapy jsem musel zaznamenat v samostatných knihách. Každá tato etapa byla zcela odlišná od těch předchozích a znamenala ucelenou kapitolu mého života, jeden lidský život. Tak to opravdu cítím. V předchozích knihách jsem popsal svá dobrodružství v Egyptě, studijní pobyt ve Španělsku, odbornou a diplomatickou činnost v Peru, osmiletou poradenskou činnost v mém oboru na Kubě. Tři roky mého působení ve Španělsku ve funkci ředitele akciové společnosti podnikající v zahraničním obchodě a v geologii by rozhodně také stály za publikování a snad se o to ještě pokusím.

V Cestopisných črtech uvádím zkušenosti a zážitky z mnoha jiných zemí, které jsem navštívil. Protože mé první cesty po dokončení studií byly velmi skromné a za vlastní finance a také proto, že hodně nádherných zážitků smazal zub času, obsahem knihy jsou zejména moje postřehy a poznatky ze zahraničních cest realizovaných od začátku třetího tisíciletí.

Cestopisné črty z levé a pravé kapsy. Proč asi tento název knihy? Je to jen náhodný výmysl nebo smysluplný záměr? První moje pokusy o psaní cestopisných zápisků se datují do roku 1961, kdy jsem uveřejnil několik článků v místních novinách Rozkvět Novojicka. Byl to popis návštěvy ostrova Západních Slovanů, Rujany a ostrova Hiddensee. Bez vyjádření vlastního prožitku, pocitů, jak to i dnes dělá řada rádoby cestovatelů a pro čtenáře je to nezáživné, unavující. Ale bylo to svědectví mého prvního „výletu“ do zahraničí, tehdy ještě s partnerkou, později manželkou Olgou. Od té doby jsme oba zaznamenávali všechny naše společné cesty, které někdy byly, jindy nebyly publikovány. Jedná se v nich o autentické zápisky, nijak nepřikrášlované, jen občas doplňované o nové vlastní poznatky a prožitky. Tak třeba Rujanu jsem později znovu navštívil i v následujících letech, abych se seznámil s obrovskými problémy degradace a řízení strmých břehů ostrova v důsledku břehové abraze a sesuvů, neboť touto problematikou jsem se začal zabývat. Proto jsem tuto kapitolu o nové zkušenosti obohatil. S manželkou Olgou jsem ještě absolvoval dvouletý pobyt v Peru, proto jsem zařadil do první části knihy i kapitolu z návštěvy muzea inkvizice v roce 1975 a vyprávění loretánce Manuela Córdovy –

Ríose. Tato etapa mého cílevědomého poznávání světa skončila po dlouhé nemoci smrtí mé manželky v roce 1976. To je tedy první část mé knihy, *Cestopisné črty z levé kapsy*.

První část mých cestopisných črtů proto věnuji památce mé první ženy Olgy Horské. Po společné návštěvě Rujany a Hiddensee následovaly krátké cesty do „povolených“ zemí bývalého východního bloku, do Bulharska, Rumunska, Polska, Maďarska, NDR, ale i do Sovětského svazu, do Moskvy, Arménie, Kyjeva. Tyto společné cesty jsou zatím zachyceny pouze v rukopisných poznámkách. Ty důležitější a dá se říci dlouhodobějšího charakteru, jsou zpracovány samostatně v mých knihách „Peruánské postřehy“, „Buenos días España“, a „Křivolaké cesty osudu“. Z téhož období je ještě kniha „Nosičem vody v Egyptě“, kde jsem byl více než měsíc na budovatelském táboře mládeže v Káhiře, zatímco moje žena Olga byla důvodů prohloubení znalostí angličtiny na podobné akci v Anglii v Birminghamu.

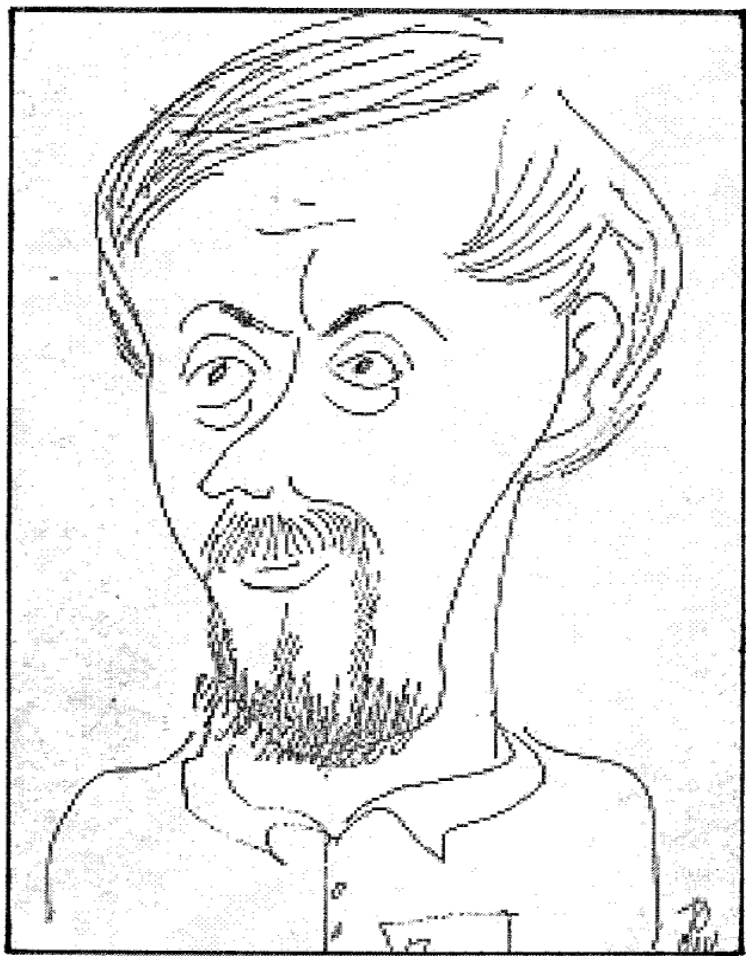
Cestopisné črty z pravé kapsy jsou již pozdějšího data. Jejich nedílnou součástí je kniha „Osm roků na Kubě“, pojednávající o mém expertním působení v roli hlavního poradce na kubánském ministerstvu stavebnictví a následně v roli vedoucího československé expedice při inženýrsko-geologickém průzkumu pro přečerpávací elektrárnu v pohoří Escambray. V předkládané knize uvedené črty jsou zajímavými zážitky z mých krátkých služebních cest, většinou realizovaných s Prim. MUDr. Hanou Zelenkovou, CSc, exprezidentkou Evropské společnosti estetické dermatologie (ESCAD), prezidentkou Slovenské společnosti estetické dermatologie a kosmetiky (SSEDK), světově uznávanou odbornicí v dermatologii, estetické dermatologii a venerologii, jednou z největších cestovatelek, které znám. Dále s docentem RNDr. Pavlem Bláhou, DrSc, světově uznávaným geofyzikem a mým blízkým spolupracovníkem již od šedesátých let minulého století, s nímž jsem absolvoval celou řadu zahraničních pracovních expedic a krátkodobých expertních aktivit. Jim dvěma připisuji druhou část cestopisných črtů.

S mojí manželkou, JUDr. Marií Brunclíkovou, jsem navštívil v posledních více než dvaceti letech celou řadu dalších zemí, mezi jinými Mexiko, Dominikánskou republiku, Arubu, Tenerife, Baleáry, Francii, Německo, Rakousko, Švýcarsko, Řecko, Turecko, Jugoslávii, Monako,

Andoru a zejména Španělsko, kde jsem v letech 1991 až 1994 pracoval a které se stalo od té doby hlavním předmětem mého zájmu, ať již z důvodů pracovních, nebo jako nádherná a mnohotvárná země s milými a přátelskými lidmi. Manželce Marii patří poděkování za obětavost a trpělivost, s jakou snáší a podporuje moje zahraniční cesty a aktivity.

Profesor San Miguel Arribas, vedoucí katedry geologie na Barcelonské univerzitě, stál v roce 1967 u samých počátků mých zahraničních cest a aktivit. Na moje pozvání se zúčastnil Světového geologického kongresu v Praze, který se bohužel konal 21 srpna 1968, kdy došlo k agresí vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Viděli jsme se spolu jen několik desítek minut, protože zahraniční účastníci kongresu byli převezeni autobusy ihned dopoledne do Vídně. Znovu navštívil na moje pozvání Československo v roce 1969 a uspořádal jsem pro něj odbornou geologickou exkurzi po zajímavých lokalitách. Moje poslední setkání s ním se uskutečnilo na pláži v Castelldefels u Barcelony v roce 1993.

Karikatura Otty Horského podle kubánského malíře Reného. 1986.

ÚVOD

Je to až s podivem, co vše se může přihodit za jeden jediný lidský život. Když jsem se narodil, po ulicích ještě jezdily koňské povozy a jen sem tam nějaké náhodné auto. Z počátku jsme neměli ani rádio, o televizi nebylo ani ponětí, letecká doprava byla teprve v plenkách. Vybavení domácností nějakými přístroji, které usnadňují práci, o tom většinou nebylo ani ponětí. Brambory jsme na zimu uskladňovali do díry v zemi, mrkev do vlhkého písku, maso do octem politého hadříku, o ledničkách či mrazničkách nebylo v běžné populaci ani potuchy. Rád vzpomínám, jak na jaře vysekávali dělníci ledové kry na rybníce a ty prodávali do hospod a restaurací, aby měli hospodští čím chladit ve sklepeních nápoje a potraviny.

A dnes? Nové technologie, počítače, mobilní telefony, internet. Tablety, s nimiž umějí zacházet již tříleté děti. Z mého pohledu jsem se narodil ve středověku a přešel rovnýma nohama do novověku. Myslím by bylo vhodné, aby dosud vžitě dělení na středověk a novověk bylo přehodnoceno. Vždyť to, co se v rozvoji vědy a techniky událo v posledních čtyřiceti letech, to je více, než za celá předchozí staletí.

Proč to úvodem cestopisných črtů uvádím? To proto, abych nějak zasadil do souvislostí obě části knihy. Ta první, črty z levé kapsy, jaksí ještě patří do poststředověku. Svět se teprve vzpamatovává z druhé světové války, u nás vítězí po únoru 1948 komunistická strana a jedna z nejúspěšnějších demokratických zemí v mezioddobí mezi světovými válkami, se dostává do izolace. Začínají se rozevírat nůžky mezi ekonomickým rozvojem svobodně se rozvíjejících západních zemí a zemí východních, ovládaných bývalým Sovětským svazem. S tím pak přímo souvisely i možnosti normálních lidí vycestovat a poznávat na vlastní oči ten západní svět a jeho rychle se rozvíjející nové technologie. Naše poznávání světa se většinou týkalo jen Bulharska, Rumunska, Německé demokratické republiky, Polska, cestování do SSSR již bylo poněkud komplikovanější, neboť byly přesně vymezeny trasy, kam bylo možno a kam ne se podívat. Odbočení z trasy bylo postižitelné. Cestovat do bývalé Jugoslávie samostatně nebylo možné bez devizového příslibu z nějaké banky. Bylo nutno prokázat, že máte dináry nebo západní měnu. Teprve ke konci šedesátých let, někdy kolem roku 1966 se začalo blýskat na časy a bylo možno

vycestovat i do některé ze západních zemí. Díky těmto okolnostem se mi podařilo i s manželkou vycestovat na pozvání od profesora San Miguela Arribase na stáž na barcelonskou univerzitu do Španělska.

Přišlo pražské jaro roku 1968 a s ním naděje, že vše se v lepší obrátí. Bohužel, po obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy, se velmi rychle vrátilo vše do starých kolejí a opět bylo velmi ztíženo cestování do západních zemí. Musím k tomu ještě dodat, že všechny cesty za poznáním, z nichž jen některé z nich jsou uvedeny v první části knihy, byly realizovány na vlastní náklady, s velmi skromnou reží a s cílem získávat takto zkušenosti pro moji vysněnou odbornou dráhu zahraničního experta v oboru inženýrské geologie. Bylo mi jasné, že tato první etapa poznávání světa porážkou pražského jara skončila a je třeba nerezignovat, i v této nové situaci dále prohlubovat jazykové a všestranné znalosti a zejména dosáhnout té nejvyšší možné odborné úrovně v oboru inženýrské geologie. To jest, stát se pro tuto činnost ve světě žádaným.

Myslím si, že jsem měl v odborném, ale i jiném konání mimořádné štěstí. Zatímco náročné vodní a civilní stavby, k nimž jsem se dostal již v mladém věku jako hlavní a zodpovědný řešitel a výzkumník, by se v tehdejší západní světě staly předmětem konkurenčního boje těch nejlepších a nejvlivnějších odborníků a firem o jejich získání, u nás je nikdo dělat nechtěl, neboť z toho nebyly žádné peníze ani výhody, ale jen velká dřina, zodpovědnost a sebeobětování. Když se naše vláda rozhodla, že se bude stavět dálnice z Prahy do Brna, na její moravský úsek se nenašel žádný obětní beránek. Nebyly zkušenosti z geotechnického průzkumu dálničních staveb. Starší a zkušenější kolegové z oboru si nechtěli pálit prsty a kazit si touto náročnou prací život. Tak jsem po tom s odhodláním „skočil“ a jen s několika roky získaných zkušeností vedl od roku 1965 do roku 1967 průzkumné práce pro moravský úsek dálnice. Oponentura mé závěrečné zprávy po dvou letech inženýrsko-geologického průzkumu vyzněla v můj prospěch, což znamenalo pro mě zvýšení odborné prestiže.

V roce 1967 nastaly velké problémy s Oravskou přehradou na severozápadním Slovensku. Při projektování a výstavbě této nádherné přehrady, svojí rozlohou vodní plochy připomínající moře, projektanti podcenili zhodnocení, jak se budou chovat břehy a svahy po napuštění nádrže, kdy

budou vystaveny značnému vlnobití, vodní abrazi a erozi, hlubokému promrzání a dalším nepříznivým vlivům. A skutečně, v roce 1967, tedy po čtrnácti letech provozu přehrady, devastované břehy na některých místech ustoupily v důsledku působení uvedených vlivů o desítky metrů a došlo k výraznému rozvoji sesouvání přilehlých svahů do nádrže. Nejvíce byl ohrožen hotel Goral, kde bylo třeba zajistit bezproblémový a bezpečný provoz a to ihned, bez jakýchkoliv průtahů. V souvislosti s řešením tohoto úkolu bylo rozhodnuto zajistit stabilitu i dalších objektů, a to rekreační chaty ČSAD, přístavu, kostela a hřbitova v Ústie nad Priehradou a několika dalších menších staveb. Od tohoto velmi náročného úkolu dávali všichni ruce pryč. Nebyly zkušenosti s řešením podobných případů, nejen u nás, ale ani v zahraničí. Na základě výsledků inženýrsko-geologického průzkumu měla být navržena sanace a objekty měly být zachráněny. Kdyby se to nepovedlo, pro dotyčného by nastaly kruté časy. V uvedené době se někdy mohl podobný neúspěch považovat za provokaci či dokonce sabotáž a zavíralo se i do vězení. Nebyl by to první případ. Protože „obětního beránka“ nenašli na Slovensku a nepochodili ani v České republice, tak jsem opět tohoto velmi náročného úkolu ujal. Práce to byla náročná, ale i nádherná. Úkol se postupně rozrostl na studium břehů v obvodu celé vodní nádrže, což bylo 90 kilometrů břehové linie. K práci mi byla přidělena motorová loď Bernolák i s kapitánem, což mi umožnilo pořízení fantastické a zcela ojedinělé fotografické dokumentace devastovaných oblastí přímo z lodi. Následná sanace svahů u ohrožených staveb a nejvíce postižených úseků břehů dle mého návrhu byla úspěšná a tato problematika se mi stala na další roky koníčkem. V roce 1968 navštívili v rámci předkongresové exkurse Světového geologického kongresu v Praze Oravskou přehradu nejlepší světoví odborníci z USA, Německa, Francie, Anglie a dalších zemí. Všichni tyto moje práce hodnotili jako průkopnické, neboť touto problematikou se dosud málokdo v západním světě zabýval.

Když se projekt našeho největšího vodního díla, Dalešická přehrada sprážená s přečerpávací vodní elektrárnou, potřebnou pro provoz atomové elektrárny v Dukovanech, dostaly po deseti letech inženýrsko-geologického průzkumu a projekčních prací do potíží a koncepčních nejasností, byl jsem pověřen v roce 1969 vedením inženýrsko-geologického průzkumu pro toto komplexní dílo. Úkol to byl nemalý, neboť

Vlnbitím a dalšími vlivy devastované přístaviště lodí na Oravské přehradě v severozápadním Slovensku. Foto Otto Horský, 1991.

Sanace břehové linie kamenným záhozem jako opatření proti vlnbití. Stav 1996.

Výstavba sypané zemní hráze v Dalešicích. Stav roce 1972. Foto Otto Horský.

Výstavba sypané zemní hráze v Dalešicích. Stav roce 1973. Foto Otto Horský.

jsem musel ve velmi krátké době prostudovat všechny materiály dosud realizovaných průzkumných a výzkumných prací a reagovat velmi pružně, neboť práce na lokalitě nebyly zastaveny, ale v plném rozsahu probíhaly. Ve velmi krátké době se mi podařilo prokázat, že při stávajícím projekčním řešení, s betonovou klenbovou přehradou vysokou sto metrů a s hydrocentrálou založenou do hloubky čtyřiceti metrů v údolí přímo pod hrázi, by hrozilo nebezpečí sesutí pravého svahu do výlomu. Doporučil jsem proto průzkumné práce orientovat na jiný typ přehradní hráze, na hráz sypanou z místních materiálů, jejíž koncepce nebude vyžadovat tak hluboké výlomy v údolí. Výsledky této mé tříleté práce byly přeloženy do ruštiny a v roce 1972 předloženy k oponentuře nejlepších sovětských odborníků v Moskvě. Více než měsíční oponentury jsem se osobně zúčastnil. Musel jsem obhajovat svoji práci a zejména důvody, které mě vedly k zamítnutí koncepce klenbové betonové hráze a obhájit novou koncepci sypané gravitační hráze. Oponentura vyzněla v můj prospěch s výsledným hodnocením, že tak dobrý inženýrsko-geologický průzkum nemají ani pro 272 metrů vysokou betonovou klenbovou hráz na řece Inguri v Gruzii, která byla ve výstavbě a patří dnes mezi nejvyšší přehradní hráze světa. Přehrada Dalešice v mnou navržené variantě sypané zemní hráze byla v roce 1978 úspěšně uvedena do provozu a její provoz je bezproblémový. Hlavním posláním tohoto vodního díla je zajištění technologické vody pro jadernou elektrárnu v Dukovanech a výroba špičkové elektrické energie. Společně s níže ležící vodní nádrží Mohelno tvoří energetický komplex přečerpávací vodní elektrárny s výkonem 4 x 120 MW. Hráz dalešické přehrady je nejvyšší sypanou zemní hrází v České republice a druhou nejvyšší v Evropě.

Přehradou ve Slezské Hartě v Jeseníkách jsem se zabýval jako hlavní řešitel střídavě po mnoho roků. Stavba byla úspěšně dokončena v roce 1997 a v tomtéž roce uvedena do provozu. Je hodnocena jako přehrada v nejsložitějších geologických podmínkách v naší republice a snad i v Evropě. A to proto, že původní řečiště řeky Moravice bylo na sklonku třetihor zalito lávou po výbuchu sopky Velký Roudný. Řeka byla lávovým proudem vytlačena a musela si najít nové koryto. Postupně se zahloubila o 50 metrů níže, než bylo koryto původní a vytvořila nové údolí. Při projektované výšce přehradní hráze 65 metrů hrozilo nebezpečí, že voda z nádrže

bude prosakovat přes pravý hřbet do původního výše ležícího lávou zalitého koryta, které je vyplněno silně propustnými štěrky. Tento problém možných úniků vody z nádrže byl vyřešen zavazovací těsnicí podzemní stěnou a injektáží a vodní nádrž funguje bez problémů.

Když nikdo v Čechách nechtěl v roce 1972 řešit geologickou a geotechnickou problematiku projektu přehrady na řece Kamenici v Josefově dole u Jablonce nad Nisou, opět jsem se tohoto úkolu ujal. Vodní dílo bylo úspěšně vybudováno a v roce 1982 byl zahájen zkušební provoz. Mám radost, že jsem se pod tímto zdařilým vodním dílem také podepsal.

V roce 1974 dostala naše vláda na tu dobu neobvyklý nápad. Rozhodla se zřídit při našem velvyslanectví v Limě v Peru technickou kancelář, která bude bezplatně poskytovat odborné a vědecké služby na nejvyšší možné technické úrovni s cílem získávání kontraktů a pověřila mě jejím řízením. Tato myšlenka se ukázala jako velice efektivní způsob získávání důvěry klientů, neboť když se ukázalo, že problematice zájmu peruánské strany českoslovenští odborníci nejen rozumí, ale jsou připravení velmi náročné akce i realizovat, vždy jsme měli větší šance uspět ve velké mezinárodní konkurenci. Zejména v oblasti vodního stavitelství a energetiky se podařilo vyhrát několik konkurzů. Realizovali jsme například projekt rozšíření hydroenergetického potenciálu vodní elektrárny Machu Picchu, projekt podzemní hydrocentrály Mantaro Restitución, projekt sanace skalního sesuvu na řece Mantaro v místě přehradní hráze a další akce. I když působení v Peru mělo pro mě tragický dopad, neboť v roce 1976 mi zemřela po těžké nemoci manželka Olga, činnost technické kanceláře byla velmi úspěšná a pozitivní výsledky její práce se projevují v dalších aktivitách dodnes. Vzhledem ke smrti mé manželky, aktivní odbornou činnost v Peru jsem ukončil a pokračoval v práci doma jako vedoucí geologického odboru Geotestu Brno.

Z uvedených dosavadních aktivit a po získaných odborných zkušenostech z Peru byl již jen krůček k tomu, abych byl vyslán v roce 1978 jako hlavní poradce pro inženýrskou geologii a geotechniku na kubánské Ministerstvo stavebnictví. Z této pozice jsem navštívil, konzultoval či oponoval většinu významných inženýrských staveb v zemi a ty nejsložitější i odborně řídil a jako hlavní řešitel vyhodnocoval. Současně, vzhledem k získaným zkušenostem s řízením pracovních kolektivů v Peru, jsem byl

pověřen koordinací prací našich expertů pracujících na Kubě ve stavebnictví. Moje poradenská činnost na Kubě trvala čtyři roky, až do roku 1982. Mimo jiné ale také sestávala z odborné výchovy kubánských pracovníků v oboru a z přednáškové a publikační činnosti.

Ani po návratu, kdy jsem pokračoval po dva roky v průzkumných pracích pro projekt přehrady ve Slezské Hartě a vedl detašované pracoviště Geotestu v Ostravě, mi nebylo dopřáno klidu. Opět jsem byl na žádost kubánské strany vyslán v roce 1984 na Kubu, abych řídil práce pro projekt jejich největší stavby století – přečerpávací vodní elektrárnu v centrální části Kuby v pohoří Escambray. I když Dalešice považuji za jednu z mých nejnáročnějších staveb, průzkumné práce pro tuto přečerpávací vodní elektrárnu na Kubě se staly mým životním dílem. Trvaly s malou přestávkou šest let a já sám jsem strávil přímo v terénu v čele této stavby poslední a rozhodující čtyři roky. Ale to jsme již přestali v roce 1990 s Kubou kamarádit, naše práce byly zastaveny a mohl jsem uplatnit své získané zkušenosti jako generální ředitel akciové společnosti „Vodni España“ ve Španělsku, později i jako společník geologické a geotechnické firmy „Geoinza, S.L.“ v Madridu. Moje činnost ve Španělsku trvala od roku 1991 do roku 1994. Znamenala pro mě nejen získání zkušeností s řízením mezinárodní akciové společnosti, ale i přínos odborný, neboť pod mým odborným dozorem a vedením jsme realizovali s českými podniky více než čtyřicet akcí, mezi jinými geofyzikální průzkum pro trasu metra Moncloya – Príncipe Pío v Madridu, pro tunel Calatayud pro vlak vysokých rychlostí, pro několik přehrad a jiných vodních staveb, pro trasu 42 km dlouhého tunelu Guadiaro – Majaceite pro derivaci vod z jednoho povodí do druhého, ale i geotechnický dozor při výstavbě přehrady Val u Tarrazony. Se společností Geoinza jsme realizovali mimo jiné spolu se Zakládáním staveb Praha kanalizaci řeky Segura ve středu města Orihuey v Andalusii, kde jakýkoliv nevhodný stavební zásah mohl znamenat ohrožení stability významných historických budov v blízkosti řeky. Dvě předchozí stavební firmy, jedna italská, druhá španělská, to nezvládly, kontrakt jim byl zrušen a stavební práce zastaveny. Vyhráli jsme nově vypsaný konkurz na realizaci stavby. Tato se stala vizitkou dobré práce českých odborníků a dodnes je naší chloubou, kterou každý návštěvník nádherného města Orihuey, bohatého na složitou historii, může spatřit na vlastní oči.

Stavební práce, realizované Zakládáním staveb Praha a Geinzou, S.L. při kanalizaci řeky Segura v Orihuele. Foto Otto Horský 1993.

Pohled na budovanou kanalizaci řeky Segura v historické části města. Stěny kanálu byly založeny těsně pod budovami moderní metodou tryskové injektáže – Jet Grouting, která nevyvolává vibrace, ohrožující stabilitu budov. Otto Horský 1993.

Kanalizace řeky Segura, stav v roce 1993 a v roce 1996. Foto Otto Horský.

Kanalizovaná řeka Segura v Orihuele je vizitkou vysoké úrovně českých odborníků. Vyústění kanálu do splavu a dále do řeky. Foto Otto Horský 1999.

Geotechnický dozor při provádění vodních tlakových zkoušek propustnosti při výstavbě přehrady Val u Tarrazony, provincie Zarragoza. Foto Otto Horský, 1993.

Přehrada Val ve výstavbě. Pohled na stavební dvůr a tříděné konstrukční materiály pro výrobu betonové směsi. Foto Otto Horský 1996.

Studie kontaminace zemin znečištěných ropnými produkty a návrh dekontaminace v oblasti rafinerie v Santa Cruz na Tenerife realizoval Geotest Brno ve spolupráci s Geinzou, S.L. Foto Otto Horský 1994.

Provádění injekčních prací na přehradě Guiamets-Falset na řece Asmat v provincii Tarragona s cílem snížení průsaků pod hrází. Foto Otto Horský, 1996.

V roce 1994 jsem se vrátil domů, abych se mohl věnovat rodině a podnikání jako fyzická osoba v mém oboru a v zahraničním obchodě. To všechno dosavadní líčení vypadá, že jsem během své profesionální činnosti jen pracoval a vhodné podmínky k práci mi vytvářeli moji nejbližší, kteří tím trpěli. Tak tomu ale nikdy nebylo. Vždy jsem se snažil skloubit práci s bohatým a mnohotvarým životem a myslím, že se mi to podařilo. Jistě, svůj život jsem musel podřizovat práci, kterou jsem miloval a miluji. Vlastně jsem šel v mém oboru inženýrské geologie od jedné velké akce k další, náročnější, ve zcela jiných přírodních, zejména geologických podmínkách, případně i v jiné zemi s jinými klimatickými podmínkami. Dokázal jsem vždy skloubit dohromady účelné s dobrým. Na žádnou etapu mého života nemohu vzpomínat ve zlém. I těžké situace nás během života potkávají, je to jeho přirozená součást, která nás zoceluje. Od dětských let jsem snil o indiánech a postupně se stával i propagátorem jejich způsobu života. To jsem ještě netušil, že se mi tyto sny naplní a budu žít v Peru mezi opravdovými indiány po celé dva roky.

Vždy jsem toužil po dalekých cestách plných dobrodružství a cílevědomě jsem se na ně připravoval. Jak teoreticky, tak později i prakticky. Všechny vydělané peníze jsme spolu s mojí první ženou Olgou investovali do poznávání okolního světa a hodně prostředků a sil jsme věnovali dalšímu vzdělávání, nejen ve svých oborech činnosti, ale zejména jazykové přípravě. Ihned po ukončení vysoké školy jsme začali oba studovat španělštinu, Olga navíc angličtinu, já němčinu. Naše první cesty, i když většinou s cestovními kanceláři nebo s turistickým oddílem, byly vždy kulturně-historickým obohacením a přispěly k prohloubení jazykových znalostí. Z některých cest do zahraničí jsem i odborně vytěžil, neboť vždy, když to bylo možno, jsem navštívil zejména vodohospodářské stavby a seznamoval se s odborníky v mé profesi, s nimiž jsem potom udržoval kontakt a s některými jej udržuji dodnes. Zejména o návštěvách přehrad v zahraničí jsem formou cestovních zpráv a publikací seznamoval odbornou veřejnost s mými získanými poznatky a formou přednášek a populárně vědeckých článků i čtenářskou obec.

Trvalo mi dlouhých 14 let systematické přípravy, než se naplnil můj sen, ale i sen mé manželky Olgy, abych pracoval jako expert v zahraničí. Byl jsem vybrán či navržen do různých zemí opakovaně několikrát, do-

konce i jako expert OSN. Připravil jsem i několik nabídkových projektů, zejména do zemí Latinské Ameriky, například do Peru, Ekvádoru a Bolívie. Vždy však vstoupily do toho jiné závažnější úkoly v Československu. Vcelku chápu, že moji kolegové se nato již dívali pesimisticky a divili se, proč studují cizí jazyky a proč investují tolik peněz do účelového cestování za poznáváním světa a za rozšířením odborných znalostí. Stejně je to na nic, tvrdili. Nikdy se mi nic nepovede, kladu si nesmyslné cíle. Na takové připomínky jsem však nereagoval a šel dál svojí cestou.

V roce 1974, tedy po čtrnáctiletém úsilí, jsem byl navržen a schválen do funkce vedoucího technické kanceláře do Peru a navíc i do funkce diplomatické. Od té doby tvrdím, že lidé si nesou svůj osud, ale musí mu neúnavně a systematicky připravovat cestu. Nesmí klesat na mysl a nesmí to vzdát. A jak jsem se naučil jako vlče ve skautu: “Buď vždy připraven!” O to se snažím dodnes. Jsem stále připraven.

Dvouletý pobyt v Peru byl nepřetržitým řetězem pracovního úsilí, které velmi rychle přineslo své plody. Ale byl i řetězem dosud nepoznaných dobrodružství, o nichž jsem napsal knihu *Peruánské postřehy*, připravil a napsal scénáře pro televizní filmy *Peruánské postřehy* a *Geologové z Mantara* a participoval na scénáři filmu *Člověk proti horám*. Relací v rozhlasu jsem měl na toto téma bezpočet nejen v minulosti, ale vracím se k nim i dnes, zejména v pořadu *Apetit*. Pobyt v Peru však znamenal i kalich hořkosti ze ztráty mé milované ženy Olgy. Zemřela po dlouhém boji s rakovinou v roce 1976. Její touha po zahraničních zemích a po naplnění společenského postavení se završila předčasně. Měla pouhých 35 let.

Ještě za života Olgy jsem začátkem roku 1976 připravil propagační a komerční cestu přes kontinent Latinské Ameriky, po stopách cestovatelů Zikmunda a Hanzelky. Náš tým byl ve složení: Otto Horský, geolog a vedoucí expedice, Jiří Vrožina - kameraman, Milan Švihálek – zpravodaj a publicista, oba z Československé televize v Ostravě, dále Jaromír Musial – novinář a zpravodaj čs.rozhlasu. Prostřednictvím našich podniků zahraničního obchodu jsem se obrátil na naše zastupitelské úřady ve všech zemích Latinské Ameriky po trase námi plánované cesty a spolu s nimi jsem vypracoval přesný plán a scénář. To jest, které země navštívíme, v jakém pořadí, které stavby a projekty nafilmujeme a o nich napíšeme a budeme je propagovat ve světě a po návratu domů i v televizi, rozhlasu a dalších

mediálních prostředcích. Konkrétní plánovaná místa a scénáře jsem potom projednal s podniky zahraničního obchodu, abych od nich získal finanční prostředky na realizaci cesty. Tak se mi podařilo získat podporu od Polytechny, Exica, Strojexportu, Pragoinvestu, ČKD, dále od Geotestu Brno a Stavební geologie Praha. Celkem bylo přislíbeno 60 tisíc dolarů, což by v té době stačilo na realizaci tohoto záměru. Škodovka nám hodlala poskytnout pro tuto cestu zdarma dva speciálně připravené automobily ŠKODA. Celá akce skončila na nesouhlasu generální ředitelky čs. televize Mileny Balašové, která si zřejmě nechtěla pálit prsty, a to i přesto, že jsem u ní osobně dvakrát intervenoval a ředitel Ostravské televize tuto cestu vehementně podporoval. Jiří Vrožina to pak vyřešil tak, že odešel do exilu do Austrálie, založil si tam vlastní televizní studio. Po 89 roce pozval do Austrálie cestovatele Miroslava Zikmunda (Jiří Hanzelka již byl vážně nemocen a brzy nato zemřel), aby alespoň jemu splnil původní cestovatel-ský plán, který byl po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v roce 1968 znemožněn a oba cestovatelé byli šikanováni. Milan Švihálek po zákazu cesty onemocněl a po zlepšení zdravotního stavu pokračoval velmi úspěšně jako redaktor čs. televize až do odchodu do důchodu. Dnes je velmi úspěšným spisovatelem a mým velmi váženým přítelem.

Náhodné souvislosti, na něž od dětství trpím, tomu chtěly, že v roce 2002 jsem byl přizván do vědecké expedice „Titicaca, 2004 CZ“. V rámci psychické a fyzické průpravy na náročný dvouměsíční pobyt ve vysoko-horských Andách v Peru jsem musel prokázat fyzickou zdatnost výstupem na nejvyšší horu Řecka, Míticas v pohoří Olymp (2917 m). Expedice Titi-caca se v roce 2004 realizovala a její výsledky přinesly ovoce, jež s chutí požívám dodnes v různých populárních a populárně-vědeckých člancích, knihách, výstavách fotografií a přednáškách (www.horsky.org).

V letech 2002 a 2012 se mi podařilo navštívit třikrát znovu moji milovanou Kubu, ne jako turista, ale pracovně. V únoru v roce 2012 jsem navštívil Yukatánský poloostrov v Mexiku, abych se konečně seznámil s kulturou Mayů a abych zjistil, jestli bude v prosinci 2012 konec světa, jak prý předpovídá mayský kalendář. S kulturami Toltéků a Aztéků jsem se seznámil při předchozích návštěvách Mexika (1987, 2000). V roce 2013 jsem navštívil Chile, Velikonoční ostrov, Brazílii, Paraguay a Argentinu. Zážitky z těchto cest jsou součástí této knihy.

Touha po dobrodružství byla vždy u mě tak silná, že mnohdy blokovala i můj pud sebezáchovy. Dostával jsem se proto častokrát do situací, ohrožujících vlastní život. Prožitá dobrodružství však tato nebezpečí vyvažovala a byla mi vždy odměnou. Přesto se divím, že dosud žiji, neboť vzniklé situace byly někdy opravdu na pováženou. K některým údobím svého života jsem se vyjádřil samostatně v knihách:

Peruánské postřehy ©2004, *druhé vydání* ©2008, *Osm roků na Kubě* ©2007, *Bájně jezera Titicaca* ©2010, *Záhadné jezera Titicaca a Altiplano* ©2010, *Nosičem vody v Egyptě* ©2010, *Křivolaké cesty osudu* ©2012, *Jezero Titicaca na prahu třetího tisíciletí* ©2013, *Přežije jezera Titicaca třetí tisíciletí?* ©2014. V roce 2004 vyšla ve španělštině moje odborná kniha o inženýrsko-geologickém průzkumu pro přehrady - *Investigaciones Ingeniero-Geológicas para las Obras Hidráulicas*, ©2004. Na ni navazuje kniha „*Inženýrsko-geologický průzkum pro přehrady*“ ©2007, určená pro inženýrské geology, projektanty a různé instituce, zabývající se výstavbou přehrad a jiných vodohospodářských staveb. Spoluautorem této knihy je můj dlouholetý spolupracovník, geofyzik Doc. RNDr. Pavel Bláha, DrSc. Po jejím úspěchu byla přeložena do angličtiny pod názvem „*The Application of Engineering Geology to Dam Construction*“ ©2011. K dnešnímu dni je již uvedena ve více než padesáti zemích světa a uvažuje se o jejím překladu do ruštiny. Podrobnější údaje o uvedených knihách jsou na mých webových stránkách www.horsky.org nebo www.horsky.eStranky.cz, dále také na webových stránkách Českého klubu cestovatelů CKC <http://www.ckc.cz/knihy-otto-horsky.html>. Členem Českého klubu cestovatelů jsem se stal v roce 2004 (www.ckc.cz), členem České Iberoamerické společnosti v roce 2006 a členem Občanského sdružení pro využití odkazu Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda, klubu H+Z v roce 2007 (<http://www.klubhz.blogspot.com>). Když jsem se v roce 2004 zúčastnil odborné expedice „Titicaca 2004 CZ“, vedené historikem, profesorem Ivo Bartečkem, byl jsem odkázán skoro dva měsíce na tvrdé terénní poměry, noclehy v autě pod širým nebem a velmi omezené hygienické podmínky. Musel jsem absolvovat cestu dlouhou několik tisíc kilometrů, většinou ve vysokohorském terénu Kordiller, se všemi obtížemi, které s tím souvisí. Pouhé dva měsíce. A opravdu jsem se těšil, až naše posláni skončí a vrátíme se do normálního života. Tehdy jsem si uvědomil, že skoro desetileté